

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : สุนทรียภาพในบทโขนเรื่องรามเกียรติ์

ชื่อผู้วิจัย : อังคณา ศิริวัฒน์

สาขา : วิชาภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์เรณู วิชาศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์สุนทรียภาพในบทโขนเรื่องรามเกียรติ์และเปรียบเทียบวรรณศิลป์แบบโบราณกับแบบปัจจุบัน โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary research) ประเภทวิจัยคุณภาพ (Qualitative research) โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์สุนทรียภาพในบทโขนของสำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม จำนวน 45 ตอน และเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างบทโขนพระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 จำนวน 6 ตอน กับบทโขนปัจจุบันโดยวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สุนทรียภาพในคำของบทโขนเกิดจากการสัมผัสพยัญชนะ ซึ่งมีทั้ง 7 แบบและ สัมผัสสระมีทั้ง 6 แบบ การสัมผัสที่พบมากที่สุด ได้แก่ การสัมผัสพยัญชนะแบบคู่ และสัมผัสสระแบบเคียง สุนทรียภาพในคำรองลงมา ได้แก่ การสัมผัสพยัญชนะแบบ เทียบคู่ การสรวิธานที่พบมากที่สุด ได้แก่ การใช้คำหลากหลายและการเล่นคำที่พบมากที่สุด ได้แก่ การซ้ำคำ ส่วนสุนทรียภาพในความ ที่เกิดจากการใช้ภาพพจน์ที่พบมากที่สุด ได้แก่ อุปมา รองลงมาได้แก่ นามนัย โวหารที่พบมากที่สุด ได้แก่ บรรยายโวหาร รองลงมา ได้แก่ พรรณาโวหาร ส่วนรสวรรณคดีทางสันสกฤตมีครบทั้ง 9 รส รสวรรณคดีที่พบมากที่สุด ได้แก่ รุทธรส รองลงมา ได้แก่ อัปฤตสร

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณศิลป์ระหว่างบทโขนแบบโบราณกับแบบปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ด้าน พบว่า ด้านเนื้อเรื่อง บทโขนโบราณดำเนินเรื่องตาม คัมภีร์รามายณะของพระวาลมิกิ พรหมฤณี ฉบับภาษาอังกฤษ ส่วนบทโขนปัจจุบันดำเนินเรื่องตามบทพระราชานิพนธ์ เรื่องรามเกียรติ์ในรัชกาลที่ 1 รัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 6 ซึ่งทรงพระราชานิพนธ์มาจาก รามายณะ ฉบับสันสกฤต จึงมีความแตกต่างกันในชื่อของตัวละคร บทบาทและเนื้อเรื่องบางช่วงบางตอน บทโขนปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำ จำนวน ลักษณะคำประพันธ์ ย่อเนื้อเรื่องให้กระชับขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่ม

บทร่ำ บทตลกและสอดแทรกความรู้ ส่วนด้านสุนทรียภาพ บทโขนโบราณมีการใช้สัมผัสพยัญชนะ 6 แบบ สัมผัสสระ 5 แบบ มีการเล่นเสียงวรรณยุกต์ การสรรคำด้วยการใช้คำหลาก เล่นคำด้วยการใช้คำซ้ำ การซ้ำคำ การใช้คำสลับที่ คำพ้อง โวหารภาพพจน์มี 4 แบบ และรสวรรณคดีมี 7 รส ส่วนบทโขนปัจจุบันมีการใช้สัมผัสพยัญชนะ 7 แบบ สัมผัสสระ 5 แบบ มีการเล่นเสียงวรรณยุกต์ การสรรคำด้วยการใช้คำหลาก การเล่นคำด้วยการใช้คำซ้ำ การซ้ำคำ การใช้คำสลับที่ คำพ้อง โวหารภาพพจน์มี 6 แบบ รสวรรณคดีมี 7 รส นอกจากนี้แล้วบทโขนปัจจุบันได้มีการใช้วาทศิลป์ ที่เหมาะกับยุคสมัยและสถานการณ์ ดังนั้นจึงทำให้บทโขนมีสุนทรียภาพทางภาษาที่มีคุณค่ายิ่ง

The Title	: Aesthetics of the Ramayana Masked Play Scripts	
The Author	: Mrs. Aungkana Siriwat	
Program	: Thai	
Thesis Advisors	: Assoc. Prof. Renoo Wichasin	Chairman
	: Assoc. Prof. Sanit Sattayopat	Member

ABSTRACT

This thesis aimed to analyze aesthetics in the Ramayana masked play scripts, and to compare the old-style with current-style literature . The research focused on analyzing the aesthetics in the 45 masked play scripts issued by the Office of Performing Arts, Fine Arts Department, the Ministry of Culture, and on comparing the differences between the 6 masked play scripts written by King Rama VI and the present ones concerning both the stories and their aesthetics. The thesis was analyzed by descriptive analysis.

The results found that the aesthetics in wording was caused by 7 rhyming consonants and 6 rhyming vowels. Rhythms mostly found were paired- rhyming consonants and available rhyming vowels while the next most common were paired-compared rhyming consonants. As for selected words mostly found there were various kinds of words, and word-play words mostly found were repeated words. The aesthetics in context mostly found was metaphor while metonymy was the next most common. The phrase mostly found was the descriptive phrase with the next most common being the vivid descriptive phrase. There were 9 kinds of Sanskrit literary taste found in the scripts. The literary taste mostly found was anger taste while the runner-up was exciting taste.

From the comparison between old-style and current-style scripts, the research found 2 sides : subject and aesthetics matters. In the subject matter of the old-style scripts, they followed the epic Ramayana written by Valmiki in English, while the current-style scripts were from the royal literary works called the epic Ramakian written by King Rama 1, 2 and 6 from the Sanskrit Ramayana. In the current-style scripts, there were adjustments of wording, idioms, the styles of poetry writing, story shortening and omission of subject matter. Also, more dancing, comedy and

inserted knowledge were added, so there were differences in the names and roles of the characters, and of the story in some chapters. In the aesthetics matter of the old-style scripts, there were 6 rhyming consonants and 5 rhyming vowels while in the current-styled scripts, there were 7 rhyming consonants and 5 rhyming vowels, but both had the same sound tones consonants, selected words, word-play words by using various kinds of words, repeated words, word repetition, word switching and synonyms. For the sake of the image s of rhetoric phrases, there were 4 types in the old-style scripts while there were 6 in the current-style ones. There were 7 literary tastes in both scripts. Moreover, the current-style scripts used more polite and chance-suited wording. Anyway, both the old and current-style scripts showed valuable language image aesthetics.